

בְּזוּג אֶחָד, וְכִינּוֹן שְׁנַמְצָאוּ בְּזוּג אֶחָד, מִיַּד וַיִּבְרָךְ אֹתָם, שְׁאִין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמָקוֹם שְׁנַמְצָאִים זָכַר וַיִּנְקְבָהּ.

בֵּא רָאָה, כְּשִׁיֵּצֵא יַעֲקֹב לְלֶכֶת לְחָרֹן, הִיָּה לְבָדוֹ, שְׁלֵא נִשְׂא, מָה כְּתוּב? וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וְגו', וְלֹא הִשְׁכִּיחוּ לוֹ אֶלָּא בְּחֵלוֹם. כַּעַת שְׁנִשְׂא, וְהִיָּה בֵּא עִם כָּל הַשְּׂבָטִים, כְּפִיכּוֹל הַמַּחְנֹת הָעֲלִיּוֹנִים פָּגְשׁוּ בוֹ וְהִתְחַנְּנוּ לוֹ, שְׁכָתוּב וַיִּפְגְּעוּ בוֹ. הֵם חֲזָרוּ לְהַפְגִּישׁ בוֹ. בְּרֵאשׁוֹנָה - וַיִּפְגַּע הוּא בְּמָקוֹם, וְכַעַת הֵם - וַיִּפְגְּעוּ בוֹ.

מִשׁוֹם שְׁבָשְׂבִיל יַעֲקֹב וּבִאֲתָם הַשְּׂבָטִים הֵם מְשַׁקִּים, מִן הַמַּיִם שֶׁל הַיָּם הַגְּדוֹל. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּרֵאשׁוֹנָה בְּלִילָה בְּחֵלוֹם, וְכַעַת בְּמֵרָאָה הָעֵינַן וּבִיּוֹם. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב פֶּאֶשֶׁר רָאִים מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה וְגו'.

בְּמָה הַפִּיר אוֹתָם? אֶלָּא רָאָה שֶׁהֵם הָיוּ אוֹתָם שְׂרָאָה בְּחֵלוֹם, מִשׁוֹם כִּף קָרָא לָהֶם מַחְנִים, מַחְנֹת שְׁנִרְאוּ לְמַעְלָה וּמַחְנֹת שְׁנִרְאוּ לְמַטָּה. לְמָה נִתְגַּלְּו לְפָגַשׁ אוֹתוֹ? אֶלָּא הַשְׁכִּינָה הִלְכָה אֵלָיו לְטַל אֶת בֵּיתוֹ, וּמִצְפָּה לְבִנְיָמִן לְטַל אֶת הַבַּיִת עִם יַעֲקֹב כְּרֵאִי, וְאֵז כְּתוּב וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקַט וְשָׁאֲנָן וְאִין מַחְרִיד. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

סְתָרֵי תוֹרָה

וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבֵא הַשֶּׁמֶשׁ. מָה רָאָה שְׁלֵמָה הַמְּלִךְ שְׂרֵאשִׁית סִפְרָה הַחֲכָמָה שְׁלוֹ הוּא מְכָאן? אֶלָּא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַמְּלִךְ שְׁלֵמָה הָקִים אֶת הַסִּפְרָה הַזֶּה עַל שְׁבַעַת הַבָּלִים, וְהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם.

מִלְפָּא, דְּשִׁירוּתָא דְּסִפְרָא דְּחֲכָמָתָא דִּילִיָּה מְהֵכָא אִיהוּ. אֶלָּא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁלֵמָה מִלְפָּא הָאִי סִפְרָא, אוֹקִים לִיָּה עַל שְׁבַעַת הַבָּלִים, וְעֵלְמָא קָאִים עֲלֵיהוּ.

וְאִשְׁתַּמַּע, דְּאָדָם וַחֲוָה כִּחְדָּא אֲתַבְּרִיאוּ, בְּזוּגָא חַד. וְכִינּוֹן דְּאִשְׁתַּפְּחוּ בְּזוּגָא חַד, מִיַּד וַיִּבְרָךְ אֹתָם. דְּלִית בְּרִכְתָּא שְׂרֵיָא, אֶלָּא בְּאֲתַר דְּאִשְׁתַּפְּחוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא.

תָּא חֲזִי, כַּד נִפְק יַעֲקֹב לְמִיָּהָ לְחָרֹן, בְּלַחְדוּי הָוָה, דְּלֹא אִינְסִיב. מָה כְּתִיב, (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וְגו', וְלֹא אָתִיבוּ לִיָּה אֶלָּא בְּחֵלְמָא, הַשְׂתָּא דְּאִנְסִיב וְהוּא אָתִי בְּכִלְהוּ שְׂבָטִין. כְּפִיכּוֹל מְשַׁרְיִין עֲלֵאִין, פָּגְעִין בֵּיהּ, וְאִתְחַנְּנוּ לִיָּה. דְּכְתִיב וַיִּפְגְּעוּ בוֹ, אִינוּן אֲהַדְּרוּ לְמַפְגַּע בֵּיהּ. כְּקִדְמִיתָא אִיהוּ וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם, הַשְׂתָּא אִינוּן וַיִּפְגְּעוּ בוֹ.

בְּגִין דְּבְּגִינָה דִּיעֲקֹב וּבְאִינוּן שְׂבָטִין, אֲתַשְׁקִין אִינוּן מִמֵּיא דִּימָא רַבָּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּקִדְמִיתָא בְּלִילָה בְּחֵלְמָא. הַשְׂתָּא בְּחִיזוּ דְּעִינָא, וּבִימָמָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב פֶּאֶשֶׁר רָאִים מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה וְגו'.

בְּמָה (דף קסה ע"ב) אִשְׁתַּמוּדַע לֹוֹן, אֶלָּא חֲמָא, דְּאִינוּן הָוֹ, אִינוּן דְּחֲמָא בְּחֵלְמָא, בְּגִינֵי כִף קָרָא לֹוֹן מַחְנִים, מְשַׁרְיִין דְּאִתְחַזּוּ לְעִילָא, וּמְשַׁרְיִין דְּאִתְחַזּוּ לְתַתָּא. אֲמָאִי אֲתַגְּלִיאוּ לְמַפְגַּע לִיָּה. אֶלָּא שְׁכִינְתָּא אֲזֵלָא לְגַבִּיָּה, לְנִטְלָא לְבִיתִיָּה. וּמַחְפָּא לִיָּה לְבִנְיָמִן, לְנִטְלָא בֵּיתָא עֲמִיָּה דִּיעֲקֹב כְּדָקָא יָאוּת. וְכַדִּין כְּתִיב, (ירמיה מו) וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקַט וְשָׁאֲנָן וְאִין מַחְרִיד. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (ע"כ פִּרְשֵׁת)

(ויצא)

סְתָרֵי תוֹרָה

וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבֵא הַשֶּׁמֶשׁ. (קהלת א) מָאִי קָא חֲמָא שְׁלֵמָה

ואינון עמודין וסמכין, קיימא דעלמא. דבגין כף אקרון
הבליים, (ס"א כהאי הכל דנפיק מפומיה דבר נש ואתקנים ביה
ואתערו חברייהו אין העולם מתקנים אלא כהכל פיהם של תינוקות של בית
רבן. דבר אחר על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל
גמילות חסדים. התורה דא ועקב העבודה דא וצחק גמילות חסדים דא
אברהם. שלשה דברים אלון אינון סמכין עלאין תלתא מן שבועה הבליים)
מה גופא, לא אתקנים בלא הכל, אוף הכי עלמא, לא
אתקנים אלא על הבליים דאמר שלמה מלכא. ואינון שבע,
דכתיב, (קהלת א) הכל הבליים אמר קהלת הכל הבליים הכל
הכל, הא שבע.

ואי תימא, אי הכי דאינון מרגלאן טבאן דעלמא קיימא
עליהו, הא באתר אחרא פתיב הבליים בישין, ואינון
סתירו דעלמא, כגון (קהלת ו) זה הכל וחלי רע הוא. (קהלת ד)
זה הכל ורעות רוח. אלא ודאי (אליהו) אף על גב דהני שבע
הבליים, דאינון קדישין קיימא דעלמא, אית לקבל הני ז'
הבליים דכל דינין דעלמא (מנייהו) נפקין, ומנייהו מתפשטין.
(הבליים אתרנין ובלא קיימא דגלותא (ס"א דעלמא) בגין דאית בהני שבע
הבליים דכל דינין דעלמא נפקו ומתפשטו מיניה) ואקרון הבליים
אתרנין, לאלקאה בני נשא, ולא תקנא לון דיתהון בארץ
מישר, ואקרון הכל דשריא בהו חלי רע, הכל דאיהו רעות
רוח. ואינון קיימא (דעלמא). דבגיניהון בני נשא אזלין בארץ
מישר ודחילו מקדשא ברין הוא, ועל דא סגיאיין אינון
הבליים דמתפשטי מהני שבע.

ושירותא דאיהו אמר, רזא דשמשא, דאיהו הכל, דקיים
עלמא, ואיהו רזא לאעלא בר נש לגו מהימנותא
עלאה דקדשא ברין הוא. ובגין כף, כל מה דתחות האי
דרגא, לאו איהו רזא דמהימנותא, ועל דא כתיב, (קהלת ב)
ואין יתרון תחת השמש (קהלת ט) בכל אשר נעשה תחת
השמש, דהא תחות האי לא אצטרין לאתדבקא.

אדם הולכים בדרך ישר ופוחדים מהקדוש ברוך הוא, ועל כן רבים הם ההבליים שמתפשטים
משבעה הללו.

והם העמודים והתומכים, קיימא
העולם. שמשום כף נקראו
הבליים: (ס"א בהכל זה שיוצא מפיו של אדם
ומתקנם בו, והתעוררו החברים אין העולם מתקנם
אלא כהכל פיהם של תינוקות של בית רבן. דבר
אחר, על שלשה דברים העולם עומד, על התורה
ועל העבודה ועל גמילות חסדים. התורה - זה
יעקב, העבודה - זה יצחק, גמילות חסדים - זה
אברהם. שלשה דברים אלו הם עמודים עליונים,
שלשה מן שבועה הבליים) מזה הגוף אינו
מתקנים בלי הכל - אף כף העולם
אינו מתקנים אלא על ההבליים
שאמר שלמה המלך, והם
שבעה, שכתוב הכל הבליים אמר
קהלת הכל הבליים הפל הכל.
הרי שבעה.

ואם תאמר, אם כף שאותן
מרגליות טובות שהעולם עומד
עליהם, הנה במקום אחר כתוב
הבליים רעים, והן חרפן העולם,
כמו (קהלת ו) זה הכל וחלי רע
הוא. זה הכל ורעות רוח. אלא
ודאי [אלו], אף על גב ששבעה
ההבליים הללו, שהם קדושים,
קיימא העולם, יש כנגד אלו
שבעה הבליים שכל דיני העולם
יוצאים ומהם מתפשטים [הבליים
אחרים, והכל קיים של תגלות (של העולם), משום
שיש באלו שבעה הבליים שכל דיני העולם יוצאים
ומתפשטים מנגד] ונקראים הבליים
אחרים להלקות בני אדם
ולתקנם שילכו בדרך ישרה,
ונקראים הכל ששורה בהם חלי
רע, הכל שהוא רעות רוח. והם
הקיימא [של העולם] שבגללם בני
העולם עומדים על העולם, והוא הסוד להכניס את
האדם לתוך האמונה העליונה של הקדוש ברוך הוא. ומשום כף, כל מה שמתחת הדרך זהו אינו
סוד האמונה, ועל כן כתוב (סו"א) ואין יתרון תחת השמש, אשר נעשה תחת השמש, שהרי
מתחת לזה לא צריך להדבק.

והראשית שהוא אמר, סוד השמש, שהוא הכל שמקיים את העולם, והוא הסוד להכניס את
האדם לתוך האמונה העליונה של הקדוש ברוך הוא. ומשום כף, כל מה שמתחת הדרך זהו אינו
סוד האמונה, ועל כן כתוב (סו"א) ואין יתרון תחת השמש, אשר נעשה תחת השמש, שהרי
מתחת לזה לא צריך להדבק.